

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Poláška a soudců JUDr. Zdeňka Krčmáře a JUDr. Heleny Myškové v právní věci žalobce **Ing. Lee Loudy, Ph.D.**, se sídlem v Praze 1, Vodičkova 41, PSČ 110 00, jako insolvenčního správce dlužníka Správy pohledávek OKD, a. s., zastoupeného JUDr. Dušanem Dvořákem, advokátem, se sídlem v Brně, Hlinky 505/118, PSČ 603 00, proti žalovanému **Asental Land, s. r. o.**, se sídlem v Ostravě, Gregorova 2582/3, PSČ 702 00, identifikační číslo osoby 27769143, zastoupenému Mgr. Magdalénou Poncza, advokátkou, se sídlem v Ostravě, Českosobratrská 1403/2, PSČ 702 00, o odpůřčí žalobě, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 32 ICm 2344/2017, jako incidenční spor v insolvenční věci dlužníka **Správy pohledávek OKD, a. s.**, se sídlem v Karviné, Stonavská 2179, PSČ 735 06, identifikační číslo osoby 26863154, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. KSOS 25 INS 10525/2016, o dovolání žalobce proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. srpna 2019, č. j. 32 ICm 2344/2017, 14 VSOL 557/2019-124 (KSOS 25 INS 10525/2016), takto:

- I. Dovolání **se zamítá.**
- II. Žalobce **je povinen** zaplatit žalovanému na náhradě nákladů dovolacího řízení částku 4 114 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí, k rukám jeho zástupkyně.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem ze dne 28. února 2019, č. j. 32 ICm 2344/2017-90, Krajský soud v Ostravě (dále jen „insolvenční soud“), zamítl žalobu, jíž se žalobce Ing. Lee Louda, Ph.D.,

jako insolvenční správce dlužníka Správa pohledávek OKD, a. s. (původně do 31. března 2018 OKD, a. s.), domáhal „určení“ neúčinnosti kupní smlouvy uzavřené mezi dlužníkem a žalovaným Asental Land, s. r. o. dne 10. dubna 2014 (bod I. výroku), zamítl žalobu, již se žalobce domáhal „určení“ neúčinnosti směnné smlouvy uzavřené mezi dlužníkem a žalovaným dne 19. prosince 2014 (bod II. výroku), zamítl žalobu, již se žalobce domáhal uložení povinnosti žalovanému vydat do majetkové podstaty dlužníka částku 19 268 500 Kč (bod III. výroku), a rozhodl o náhradě nákladů řízení (bod IV. výroku).

2. Insolvenční soud vyšel zejména z toho, že:

[1] Dne 31. března 2014 vystavil žalovaný dvě směnky vlastní na řad dlužníka v celkové výši směnečné sumy 18 793 360 Kč (6 793 360 Kč a 12 000 000 Kč), splatné do 30. listopadu 2014, s úrokem 4 % p. a. (dále jen „směnky“).

[2] Dne 10. dubna 2014 uzavřel dlužník s žalovaným kupní smlouvu o převodu nemovitostí v k. ú. Karviná-Doly, v té době zapsaných na listu vlastnictví č. 277, a to pozemků a staveb komunikací v blízkosti bývalého Dolu Barbora a v lokalitě bývalého areálu OKD Rekultivace, lokalita Hoheneger (dále jen „nemovitosti 1/“). Sjednaná kupní cena činila 18 793 360 Kč a byla určena znaleckým posudkem ze dne 15. února 2014, vypracovaným znalcem – společností P&K znalci a odhadci, s. r. o. (aktuálně Pilchovi s. r. o.), konkrétně Ing. Ivetou Pilchovou (dále jen „znalec“). Kupní cena měla být zaplacená vystavením dvou vlastních smenek žalovaným na řad dlužníka znějících na částky 6 793 360 Kč a 12 000 000 Kč, splatných do 30. září 2014, s úrokem 4 % p. a. Ke kupní smlouvě byl následně uzavřen dne 1. července 2014 dodatek, ve kterém strany konstatovaly, že část pozemků (parc. č. 729 a 824) podléhá dani z přidané hodnoty, kterou vyčíslily na 1 130 875,67 Kč (dále jen „kupní smlouva“). Účinky vkladu vlastnického práva k nemovitostem 1/ nastaly 25. dubna 2014.

[3] Stejného dne uzavřely shodné strany smlouvu o budoucí směnné smlouvě, ve které se zavázaly do 30. září 2014 uzavřít směnnou smlouvu na směnu nemovitých věcí. Žalovaný se zavázal navrhnout pozemky ve vlastnictví dlužníka, které by mohly být předmětem budoucí směny. Pozemky ve vlastnictví žalovaného, které by mohly být předmětem budoucí směny, měl z části navrhnout žalovaný a z části dlužník. Rozdíl v kupních cenách měl být „uhrazen“ zápočtem vzájemných pohledávek dle budoucí směnné smlouvy se směnkami vystavenými dle kupní smlouvy.

[4] Dne 19. prosince 2014 uzavřeli dlužník a žalovaný směnnou smlouvu, ve které se dohodli na vzájemné směně pozemků včetně příslušenství. Dlužník převedl na žalovaného nemovitosti či jejich podíly ve vlastnictví (či spoluvlastnictví) dlužníka, oceněné znalcem znaleckými posudky k jednotlivým „Lokalitám“ specifikovaným ve smlouvě, všechny s oceněním ke dni 27. října 2014, celkově na částku ve výši 59 012 500 Kč – šlo o nemovitosti či jejich podíly specifikované ve smlouvě a o soubory pozemků označené pro zjednodušení jako „Lokality 5 až 10“. Kupní cena za pozemky dlužníka byla sjednána ve výši 61 280 500 Kč (součástí této částky byla i daň z přidané hodnoty ve výši 2 268 000 Kč, neboť některé pozemky jí podléhaly). Žalovaný převedl na dlužníka nemovitosti ve vlastnictví (či spoluvlastnictví) žalovaného, oceněné znalcem jednotlivými znaleckými posudky k jednotlivým „Lokalitám“ specifikovaným ve smlouvě, u „Lokality 1“ s oceněním ke dni 27. června 2014 a u ostatních s oceněním ke dni 27. října 2014, celkově na částku ve výši 80 150 000 Kč – šlo o nemovitosti specifikované ve smlouvě a o soubory pozemků označené pro zjednodušení jako „Lokality 1 až 4“. K Lokalitám 2 až 4 znalec uvedl, že jejich největší potenciál spočívá v tom, že tyto pozemky navazují na golfový areál Lipiny a mohou složit k rozšíření hřiště. Kupní

cena za pozemky žalovaného byla sjednána ve výši 80 549 000 Kč (součástí této částky byla i daň z přidané hodnoty ve výši 399 000 Kč, neboť některé pozemky jí podléhaly). Rozdíl v kupních cenách ve výši 19 268 500 Kč byl vypořádán zápočtem ke dni uzavření směnné smlouvy proti pohledávkám ze směnek (směnečná suma 18 793 360 Kč, vyčíslené úroky 516 946 Kč, celkem započteno 19 310 306 Kč) a bezhotovostní úhradou částky 41 806 Kč žalovaným (dále jen „směnná smlouva“). Účinky vkladu vlastnického práva k nemovitostem ze směnné smlouvy (dále jen „nemovitosti 2/“) nastaly dne 19. prosince 2014.

[5] Dne 3. května 2016 bylo zahájeno insolvenční řízení dlužnickým insolvenčním návrhem spojeným s návrhem na povolení reorganizace.

[6] Usnesením ze dne 9. května 2016, č. j. KSOS 25 INS 10525/2016-A-19, insolvenční soud (mimo jiné) zjistil úpadek dlužníka a ustanovil žalobce jeho insolvenčním správcem.

[7] Usnesením ze dne 12. srpna 2016, č. j. KSOS 25 INS 10525/2016-B-181, insolvenční soud (kromě jiného) povolil reorganizaci dlužníka.

[8] Odpůrčí žaloba byla insolvenčnímu soudu doručena 9. května 2017.

[9] Žalovaný byl v roce 2014 ovládán stejnou osobou jako dlužník. Žalovaný a dlužník patřili do jedné struktury (skupiny) společností a obchodovali spolu. Nejvýše postavenou mateřskou obchodní korporací žalovaného a dlužníka byla od 1. ledna 2014 do 30. června 2014 společnost BXR Group Limited (dále jen „společnost BG“), ve které Zdeněk Bakala (dále jen „Z. B.“) a svěřenský fond jeho rodinných příslušníků The Bakala Trust (dále jen „Trust“) drželi nekontrolní 50% podíl. Od 1. července 2014 do 31. prosince 2014 byla nejvýše postavenou mateřskou obchodní korporací žalovaného a dlužníka společnost CERCL Holding Limited (dále jen „společnost C“), ve které na straně jedné Z. B. a Trust drželi nekontrolní 50% podíl a na straně druhé společnost BXR Group Holdings Limited (dále jen „společnost BGH“) držela nekontrolní 50% podíl.

[10] Mgr. Michael Jasanský (dále jen „M. J.“) byl členem představenstva dlužníka od 11. září 2006 do 1. března 2007 a jednatelem žalovaného od 23. ledna 2014 do 14. května 2014. Prof. RNDr. Jan Hanousek, CSc. (dále jen „J. H.“) byl členem dozorčí rady dlužníka od 19. prosince 2005 do 28. září 2017 a od 1. června 2018 je členem dozorčí rady žalovaného a od 4. října 2018 je místopředsedou dozorčí rady žalovaného. Petr Skrla (dále jen „P. S.“) byl členem dozorčí rady dlužníka od 19. prosince 2005 do 6. května 2008 a jednatelem žalovaného od 31. května 2006 do 31. března 2013. Luboš Řežábek (dále jen „L. Ř.“) byl členem dozorčí rady dlužníka od 19. prosince 2005 do 23. září 2017 a je předsedou dozorčí rady žalovaného od 1. ledna 2017.

[11] Aktiva dlužníka činila k 31. prosinci 2014 částku 13 105 739 000 Kč a jeho vlastní kapitál činil k 31. prosinci 2013 částku 861 127 000 Kč a k 31. prosinci 2014 pak částku mínus 1 911 573 000 Kč. Podle účetní závěrky dlužníka k 31. prosinci 2014 v průběhu roku 2014 snížil dlužník své výnosy zejména z důvodu poklesu prodejních cen uhlí a došlo k revizi dlouhodobého plánu těžby pro příští léta a k přecenění dlouhodobého majetku.

3. Na tomto základě insolvenční soud – cituje § 235, § 236, § 239 odst. 1 a 3 a § 240 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), spolu se závěry Nejvyššího soudu obsaženými v rozsudku ze dne 18. července 2000, sp. zn. 31 Cdo 619/2000, uveřejněném pod číslem 41/2001 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, v rozsudku ze dne 30. září 2015, sen. zn. 29 ICdo 17/2013, uveřejněném v časopise Soudní judikatura číslo 8, ročník 2016, pod číslem 101, v rozsudku

ze dne 28. února 2017, sen. zn. 29 ICdo 13/2015, uveřejněném pod číslem 139/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a v rozsudku ze dne 31. října 2017, sen. zn. 29 ICdo 76/2015 – po konstatování včasnosti žaloby a platnosti kupní i směnné smlouvy [s poukazem na § 545 až § 599, § 2079 a § 2184 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále také jen „o. z.“)] uzavřel, že vznik práva k nemovitostem je vázán na účinnost vkladu práva do katastru nemovitostí, což v projednávaném případě nastalo dne 25. dubna 2014 u nemovitostí 1/ a 19. prosince 2014 u nemovitostí 2/, tedy v době delší jednoho roku před zahájením insolvenčního řízení (3. května 2016). Insolvenční soud proto zkoumal, zda žalovaný nebyl (není) k dlužníkovi osobou blízkou či zda s ním netvořil koncern, jak namítal žalobce, který se dovolával tříleté lhůty dle § 240 odst. 3 insolvenčního zákona.

4. K otázce osob blízkých insolvenční soud – cituje § 22 o. z., důvodovou zprávu k vládnímu návrhu občanského zákoníku, projednávanému jako sněmovní tisk číslo 362 Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky, v jejím 6. volebním období, 2010 – 2013, komentářovou literaturu k danému ustanovení a právní závěry Nejvyššího soudu obsažené v rozsudku ze dne 1. srpna 2002, sp. zn. 21 Cdo 2192/2001, uveřejněném pod číslem 53/2004 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, v rozsudku ze dne 27. ledna 2010, sp. zn. 29 Cdo 4822/2008, uveřejněném v časopise Soudní judikatura číslo 9, ročník 2010, pod číslem 136, v rozsudku ze dne 26. listopadu 2013, sp. zn. 29 Cdo 1212/2012, v rozsudku ze dne 20. května 2014, sp. zn. 29 Cdo 80/2013, v rozsudku ze dne 28. července 2014, sp. zn. 29 Cdo 3301/2012, uveřejněném v časopise Soudní judikatura číslo 1, ročník 2015, pod číslem 7, a v rozsudku ze dne 16. dubna 2015, sen. zn. 29 ICdo 80/2014, uveřejněném v časopise Soudní judikatura číslo 4, ročník 2016, pod číslem 47, které měl za aplikovatelné i pro právní úpravu účinnou od 1. ledna 2014 – především uvedl, že vztah dlužníka a žalovaného nelze považovat za vztah osob blízkých dle § 22 odst. 1 o. z.

5. Co do aplikace § 22 odst. 2 o. z. insolvenční soud uvedl, že při uzavření kupní i směnné smlouvy není možné aplikovat hypotézu této právní normy. K tomu dodal, že dlužník a žalovaný byli v rozhodné době součástí jedné struktury navzájem propojených společností, kde se až na samém vrcholu složitého řetězce několika navzájem propojených společností nacházeli společní akcionáři všech těchto společností. Sama skutečnost, že akcie žalovaného a dlužníka držely stejné subjekty, nemohla vést k závěru, že právní jednání dlužníka a žalovaného naplňuje podmínky pro aplikaci § 22 odst. 2 o. z. Předmět činnosti těchto společností byl různorodý. Žalovaný se zabýval obchodováním s nemovitostmi, dlužník se zabýval těžbou uhlí a jeho prodejem. Společnosti nebyly ve zkoumané době personálně, majetkově, ani jinak propojené. Argumentaci žalobce, že ve společnostech působily stejné osoby, považoval insolvenční soud za irelevantní, neboť tyto osoby nepůsobily u dlužníka a žalovaného ve stejné době, tzn. ani v době, kdy došlo k uzavření předmětných smluv. Dlužník a žalovaný byli na sobě v rozhodné době nezávislí a vystupovali v právních vztazích zcela samostatně, ani nebyli ve vztahu osoby ovládané k osobě ovládající.

6. K existenci koncernu insolvenční soud – cituje § 74 a § 79 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákona o obchodních korporacích) [dále také jen „z. o. k.“], a komentářovou a odbornou literaturu – uvedl, že žalobce dovozuje existenci koncernu z toho, že dlužník a žalovaný byli v roce 2014 ovládáni stejnými osobami (akcionáři) a byli součástí jedné skupiny. Tyto skutečnosti však nemohou vést k závěru, že dlužník a žalovaný tvořili koncern. Koncern představuje vyšší úroveň podnikatelského seskupení společností, které jsou jednak ovládány jednou osobou a jednak tato ovládající osoba společnosti dlouhodobě jednotně řídí a koordinuje jejich fungování. Společnosti tvoří

ekonomický celek navzájem propojených, sladěných společností majících stejný zájem a jednotnou koncernovou politiku. Jednotné řízení a politika koncernu musí být zjevná. Žalobce v tomto případě musí především tvrdit konkrétní dlouhodobé jednání dlužníka a žalovaného, které bylo zapříčiněno jednotným řízením jejich akcionáře, např. schválení strategie jednotné koncernové politiky vrcholným orgánem mateřské společnosti, pokyny k řízení mateřské společnosti dlužníkovi a žalovanému apod. Žalobce však podle insolvenčního soudu netvrdil konkrétní skutečnosti, z kterých by se dalo vyvozovat, že dlužník a žalovaný byli podrobeni jednotnému řízení, měli společný zájem a jednotnou politiku. Vztah dlužníka a žalovaného neměl charakter koncernu. Skutečnost, že dlužník a žalovaný byli v rozhodném období propojenými osobami, spojenými ve složité struktuře společností, které měly společné akcionáře ovládající tyto společnosti, neznamená, že spolu tvořili koncern. Koncern by mohli tvořit až tehdy, kdyby bylo tvrzeno a prokázáno, že dlužník a žalovaný byli dlouhodobě jednotně řízeni a měli společný zájem a jednotnou koncernovou politiku.

7. Pro úplnost pak insolvenční soud dodal, že na posouzení věci nemohla mít vliv okolnost, že ve statutárních orgánech a kontrolních orgánech dlužníka a žalovaného působily v různých časových obdobích (od roku 2005 až 2018) stejné osoby. Žádná z těchto osob nepůsobila v orgánech dlužníka a žalovaného ve stejném okamžiku, tedy ani v roce 2014 nepůsobily v orgánech společností stejné osoby. Na posouzení věci nemohlo mít vliv ani to, že dlužník a žalovaný spolu obchodovali.

8. Na shora uvedeném základě dospěl insolvenční soud k závěru, že není splněna časová podmínka § 240 odst. 3 insolvenčního zákona, neboť sporné „právní úkony“ byly učiněny více než rok před zahájením insolvenčního řízení a vztah mezi dlužníkem a žalovaným nebylo lze považovat za vztah osob blízkých, ani za vztah osob, které spolu tvořily koncern. Kupní ani směnná smlouva tak nejsou neúčinné podle § 240 insolvenčního zákona.

9. Insolvenční soud se dále zabýval neúčinností sporných smluv podle § 242 insolvenčního zákona. Cituje zmíněné ustanovení a shrnuje kumulativní podmínky pro naplnění dané skutkové podstaty, nejprve zdůraznil, že vztah dlužníka a žalovaného nebyl vztahem osob blízkých či v koncernu, proto se musel zabývat otázkou úmyslu dlužníka zkrátit své věřitele a tím, zda tento úmysl byl žalovanému znám.

10. Podle insolvenčního soudu žalobce ani netvrdil konkrétní skutečnosti svědčící o tom, že dlužník věděl, že svým jednáním zkrátí uspokojení věřitelů a chtěl tohoto zkrácení přímo docílit, ani netvrdil, že žalovaný o tomto úmyslu věděl nebo že mu musel být znám úmysl dlužníka. Poukázal na to, že smlouvy byly uzavřeny už v roce 2014 a insolvenční řízení bylo zahájeno až v roce 2016, že smlouvy byly platně sjednány a že cena nemovitostí byla určena znaleckými posudky. Ani ve skutečnosti, že v roce 2014 došlo ke snížení vlastního kapitálu dlužníka, neshledal insolvenční soud úmysl dlužníka zkrátit věřitele.

11. Závěrem insolvenční soud dodal, že kupní a směnná smlouvy nepředstavovaly „právní úkony“ bez přiměřeného protiplnění. Cituje závěry Nejvyššího soudu o „ekvivalentním protiplnění“ obsažené v rozsudku ze dne 12. června 2008, sp. zn. 21 Cdo 4333/2007, uveřejněném pod číslem 30/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a v rozsudku ze dne 29. února 2016, sp. zn. 29 Cdo 307/2014, uveřejněném pod číslem 64/2017 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, uvedl, že v případě kupní smlouvy činil rozdíl mezi zaplacenou kupní cenou a částkou požadovanou žalobcem pouze daň z přidané hodnoty ve výši 1 130 876 Kč. V případě směnné smlouvy byla kupní cena za nemovitosti dlužníka

sjednána dokonce na částku vyšší, než určil znalec. Insolvenční soud nesouhlasil se žalobcem, který shledával neekvivalentnost protiplnění v tom, že v případě směnné smlouvy měla být cena nemovitostí dlužníka minimálně o 19 268 500 Kč vyšší, neboť žalovaný získal od dlužníka lukrativnější pozemky. K tomu poukázal na to, že všechny kupní ceny byly určeny jako ceny obvyklé dle znaleckých posudků vypracovaných na základě objednávky dlužníka a žalovaného.

12. K odvolání žalobce Vrchní soud v Olomouci v záhlaví označeným rozsudkem potvrdil rozsudek insolvenčního soudu (první výrok) a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení (druhý výrok).

13. Odvolací soud (po shrnutí obsahu spisu) – cituje § 231, § 234, § 235, § 239 odst. 1, 3 a 4 a § 240 odst. 1 až 3 insolvenčního zákona – přisvědčil insolvenčnímu soudu v závěru, že žaloba je včasná, že neplatnost kupní a směnné smlouvy nebyla žádným z účastníků namítána a ani se nepodává ze spisu a že v projednávané věci není splněna časová podmínka dle § 240 odst. 3 insolvenčního zákona, neboť napadené „právní úkony“ – kupní a směnná smlouva – byly učiněny (účinky vkladů nastaly 25. dubna 2014 a 19. prosince 2014) v době delší jednoho roku před zahájením insolvenčního řízení (3. května 2016) a vztah mezi žalovaným a dlužníkem nelze považovat za vztah osob navzájem blízkých nebo osob, které tvořily koncern.

14. Nad rámec odůvodnění insolvenčního soudu odvolací soud – cituje § 22 o. z. – uzavřel, že okruh osob dle § 22 odst. 1 o. z. žalobce netvrdil a nepodává se ani z provedeného dokazování. Ani co do okruhu osob dle § 22 odst. 2 o. z. žalobce netvrdil, že žalovaný byl v rozhodné době takto definovaným subjektem, tedy že by dlužníka podstatně ovlivňoval jako jeho člen nebo že by jej podstatně ovlivňoval na základě dohody či jiné skutečnosti. Zdůraznil, že žalobce tvrdil ovlivňování dlužníka ze strany Z. B., a to prostřednictvím „článku“ jím ovlivňovaných osob (odvolací soud s ohledem na dále rozvedené neřešil otázku, zda ovlivňování prostřednictvím nekontrolního 50% podílu je ovlivňováním podstatným). Takto tvrzené ovlivňování by dle názoru odvolacího soudu bylo schopno založit postavení osoby postavené na roveň osobě blízké dlužníku toliko samotnému Z. B., resp. osobám, jejichž prostřednictvím jej Z. B. ovlivňoval, nikoliv ovšem žalovaným, který nebyl dle tvrzení žalobce v postavení mateřské obchodní korporace ve vztahu k dlužníku, tedy osoby jej ovlivňující. Odvolací soud tak uzavřel, že vztah mezi dlužníkem a žalovaným nebyl vztahem, na který by se uplatnila omezující pravidla pro převody mezi osobami blízkými, přičemž výše řečené platí i pro opačnou situaci, tedy pro postavení na roveň osoby blízké žalovaného a dlužníka založené členstvím dlužníka ve statutárním orgánu žalovaného či pro podstatné ovlivňování žalovaného dlužníkem jakožto jeho členem anebo na základě dohody či jiné skutečnosti; takové skutečnosti žalobce ani netvrdil.

15. Odvolací soud pokračoval citací § 79 z. o. k. a s odkazem na důvodovou zprávu k vládnímu návrhu zákona o obchodních společnostech a družstvech, projednávanému jako sněmovní tisk číslo 363 Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky, v jejím 6. volebním období, 2010 – 2013, vysvětlil pojem podnikatelských uskupení, zejména problematiku ovlivnění a koncernu. Cituje dále závěry rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. ledna 2003, sp. zn. 29 Cdo 1089/2000, publikovaného v časopise Soudní judikatura číslo 2, ročník 2003, pod číslem 35, ozřejmil, že konkrétní tvrzení o existenci jednotného řízení tvrzeného koncernu, ke kterému měli náležet jak dlužník, tak žalovaný, je přitom podstatným skutkovým tvrzením podmiňujícím naplnění časové podmínky odporovatelnosti „právních úkonů“ učiněných ve lhůtě tří let před zahájením insolvenčního řízení dle § 240 odst. 3 insolvenčního zákona. Takovéto konkrétní tvrzení ovšem žalobce přes explicitní výzvu

insolvenčního soudu dle § 118a odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), v řízení neučinil. Odvolací soud zdůraznil, že tvrzení o personálním propojení dlužníka a žalovaného není dostatečným tvrzením o existenci koncernu, neboť z pohledu podaného výkladu o podnikatelských uskupeních jde toliko o jeden z možných prostředků dosažení jednotného řízení, které konkrétně žalobce netvrdil, neboť nevymezil, o jaké cílené jednání, kterým řídící osoba kontrolovala činnost řízených osob, šlo, včetně vymezení, za jakým konkrétním účelem dlouhodobého prosazování konkrétních koncernových zájmů v rámci jednotné politiky koncernu při koncepčním řízení konkrétně vymezené významné složky podnikání koncernu bylo takto jednáno. Proto nebylo povinností insolvenčního soudu provádět dokazování k nedostatečným skutkovým tvrzením žalobce.

16. Odvolací soud tak shledal správným závěr insolvenčního soudu, že žalobce neunesl břemeno tvrzení ve vztahu k rozhodné skutečnosti, že dlužník a žalovaný podléhali jednotnému řízení, a to ani přes řádnou výzvu dle § 118a odst. 1 o. s. ř.

17. Závěrem (cituje § 242 insolvenčního zákona a důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 20. prosince 2018, sen. zn. 29 ICdo 90/2016) odvolací soud uvedl, že k výzvě insolvenčního soudu ve smyslu § 118a odst. 1 o. s. ř., aby dotvrdil konkrétní skutečnosti, ze kterých vyplývá, že dlužník svým jednáním měl v úmyslu zkrátit uspokojení svých věřitelů, a tento úmysl byl žalovanému znám nebo mu se zřetelem ke všem okolnostem znám být musel, žalobce tvrdil úmysl dlužníka zkrátit uspokojení svých věřitelů, přičemž na něj usuzoval ze skutečnosti, že v roce 2014 u dlužníka došlo ke snižování vlastního kapitálu, když v roce 2013 činil vlastní kapitál dlužníka částku 800 mil. Kč a následně v roce 2014 částku mínus 1,9 miliardy Kč. Ani přes tuto výzvu žalobce netvrdil vědomost žalovaného o úmyslu dlužníka zkrátit své věřitele. Odvolací soud proto konstatoval, že ačkoliv žalobce tvrdil a snažil se prokazovat úmysl dlužníka zkrátit své (nespecifikované) věřitele, ničeho netvrdil o vědomosti žalovaného o tomto tvrzeném úmyslu, přičemž vyvratitelná právní domněnka, že žalovaný o úmyslu dlužníka zkrátit své věřitele věděl, se v projednávané věci neuplatní, neboť (jak vyloženo výše) žalovaný nebyl k datu účinnosti napadených smluv v postavení osoby postavené na roveň osobě blízké, ani netvořil s dlužníkem koncern. Další předpoklady dle § 242 insolvenčního zákona odvolací soud pro nadbytečnost ani nezkoumal.

18. Odvolací soud tedy uzavřel, že v řízení žalobce dostatečně netvrdil vědomost žalovaného o úmyslu dlužníka zkrátit své věřitele, a tudíž neunesl břemeno tvrzení, a to ani přes řádnou výzvu dle § 118a odst. 1 o. s. ř.

19. Proti prvnímu výroku rozsudku odvolacího soudu v rozsahu věci samé (posuzováno podle obsahu) podal žalobce dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu § 237 o. s. ř. argumentem, že napadené rozhodnutí spočívá na vyřešení otázek hmotného i procesního práva, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu a které nebyly v rozhodovací praxi dovolacího soudu dosud vyřešeny, namítaje, že napadený rozsudek spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.) a že řízení trpí zásadními procesními vadami, a navrhuje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu spolu s rozhodnutím insolvenčního soudu zrušil a věc vrátil insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení.

20. Konkrétně dovolatel formuluje dva okruhy otázek, které podle jeho názoru odvolací soud vyřešil nesprávně a jež následně rozvádí:

[1] Podle dovolatele měly příslušné soudy v daném případě uložit žalovanému a osobám, které ho ovládají a dříve ovládaly, tzv. vysvětlovací povinnost, neboť sám dovolatel doložil všechny možné skutečnosti, resp. tvrzení o existenci koncernu. V tomto směru se soudy odchýlily od rozhodovací praxe dovolacího soudu a „především tak poskytly dalším subjektům návod, jak beztrestně a zcela bez jakékoliv odpovědnosti pomocí struktury zahraničních společností vyvádět majetek ze společností a ve finále tak poškodit i své věřitele“. Současně formuluje i dosud neřešenou otázku, a to zda musí žalobce (insolvenční správce) v odpůrcí žalobě (dle § 240 insolvenčního zákona) v rámci tvrzeného koncernu dlužníka a žalovaného předložit konkrétní tvrzení o existenci jednotného řízení tvrzeného koncernu, ke kterému měli náležet jak dlužník, tak žalovaný, a to v situaci, kdy se koncernové podniky a mateřské společnosti nacházejí v zahraničí a žalobce navrhl svědky (osobu ovládající) a výroční zprávy, z nichž propojenost plyne.

[2] Dále formuluje (jako neřešenou) otázku, zda při posuzování existence koncernu lze a případně v jaké míře pro účely vyslovení závěru o neúčinnosti právních jednání vycházet z ustálených doktrín a judikatury soutěžního (unijního) práva.

K vysvětlovací povinnosti.

21. Dovolatel má za to, že existence koncernu je v případě dlužníka a žalovaného dána strukturou vztahů, jak je popisují jím doložené důkazní prostředky, a to zejména účetní závěrky obou společností za rok 2014. Cituje komentářovou literaturu k § 79 z. o. k. a zdůrazňuje ovládání hlasovacích práv, k čemuž opakovaně poukazuje na podíly Z. B. a Trustu v mateřských společnostech dlužníka a žalovaného v době uzavření kupní a směnné smlouvy. Tyto skutečnosti dle dovolatele plynou ze zprávy o vztazích dlužníka za účetní období roku 2014, ale i ze zpráv o vztazích žalovaného. Z nich dovolatel „předpokládá“ existenci koncernu, přičemž poukazuje na personální propojení společností (M. J., J. H., P. S., L. Ř.). Odkazuje přitom na účel zpráv o vztazích, jímž je zajištění (pro osoby s omezenou možností dostat se k informacím) dostatek podkladů pro případné posouzení jednání orgánů korporace. Dále poukazuje i na modifikované pravomoci valné hromady a jednatelů žalovaného, zejména na to, že jednatelé jsou povinni předkládat valné hromadě k vyslovení souhlasu mnoho úkonů a rozhodnutí. Totéž dovolatel tvrdí ohledně dlužníka.

22. Dovolatel na základě posledně zmíněných úprav pravomocí valných hromad upozorňuje, že mateřská společnost žalovaného a dlužníka tyto společnosti ovládala nejen s ohledem na 100% vlastnictví podílu na žalovaném či dlužníku, ale že tato společnost fakticky rozhodovala o obchodním vedení žalovaného a v některých zásadních otázkách též o obchodním vedení dlužníka. Pokud tedy Z. B. fakticky ovládal nejvyšší z mateřských společností, mohl tak prostřednictvím uvedeného nejen ovládat žalovaného a dlužníka z pozice valné hromady, ale rovněž mohl rozhodovat o jejich obchodním vedení.

23. Dále má za to, že nástroje, kterými v době uzavření smluv disponoval Z. B., byly nesporně efektivní, neboť Z. B. ovládal žalovaného i dlužníka z pohledu hlasovacích práv, do pozic v obou společnostech byli dosazeni „jeho lidé“ a fakticky vzhledem k omezení práv statutárních orgánů ovládal a kontroloval i obchodní vedení obou společností.

24. Dovolatel upozorňuje, že veškeré výše uvedené skutečnosti byly příslušným soudům předloženy a že jde o veřejně dostupné informace. Mínil, že v řízení prokázal všechny skutečnosti, jež prokázat mohl. Veškeré mateřské společnosti žalovaného a dlužníka mají sídlo buď v Nizozemí, nebo na Kypru, s dovolatelem nekomunikují a v případě konkrétních jednání prokazujících existenci koncernu by dle logiky soudů musely být předloženy zápisy

z valných hromad všech společností v koncernu a další interní dokumenty, ke kterým však žalobce fakticky nemá přístup a ani se k nim legální cestou nemůže dostat.

25. K tomu pokračuje, že kdyby měl platit závěr soudů, že důkazní břemeno leží pouze na něm, fakticky by tato rozhodnutí představovala návod, jak vyvádět prostředky ze společností, aniž by mohly být ovládající osoby jakkoliv odpovědné, neboť při nastavení shodném s touto věcí by žalobci nikdy nemohli prokázat protiprávnost/neplatnost a též neúčinnost právních jednání, jelikož by nebyli schopni prokázat existenci koncernu.

26. Odtud je podle dovolatele zřejmé, že byl a je v daném řízení v tzv. informačním deficitu procesní strany. Coby strana zatížená důkazním břemenem objektivně nemá a nemůže mít k dispozici informace o skutečnostech významných pro rozhodnutí sporu, tedy interní informace žalovaného, dlužníka a dalších společností v koncernu, avšak žalovaný a dlužník a jejich ovládající osoby (současné či bývalé) tyto informace k dispozici mají.

27. Soudy tak neměly zvolit „jednoduchou“ variantu a vyslovit závěr o údajném neunesení důkazního břemene, nýbrž měly přistoupit k uplatnění tzv. vysvětlovací povinnosti, jejíž nesplnění má za následek hodnocení důkazu v neprospěch strany, která vysvětlovací povinnost nesplnila. Ačkoli obecně není povinností procení strany poskytnout důkazní materiál proti sobě samotné, může být tento přístup prolomen právě tzv. vysvětlovací povinností strany nezatížené důkazním břemenem, a to s ohledem na zajištění práva na spravedlivý proces (nález Ústavního soudu ze dne 28. února 2008, sp. zn. I. ÚS 987/07).

28. Podle dovolatele se soudy nižších stupňů odchýlily od závěrů obsažených v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 16. prosince 2011, sp. zn. 22 Cdo 883/2010, a v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. prosince 2016, sp. zn. 23 Cdo 1711/2016. V řízení totiž „dodal“ více opěrných bodů, na jejichž základě by bylo možné dovodit existenci koncernu, jehož součástí byl dlužník i žalovaný. Doložil všechny známé a veřejně dostupné či zjistitelné informace, navrhoval i výsledky bývalých a současných členů žalovaného a dlužníka a také Z. B. Jestliže soudy požadovaly konkrétní skutečnosti k prokázání existence koncernu, které mohly být doloženy pouze dokumenty a listinami žalovaného, dlužníka a jejich mateřských společností, měla být těmto osobám uložena tzv. vysvětlovací povinnost. Tím, že soudy takto nepostupovaly a rozhodly o neunesení důkazního břemene žalobcem, rozhodly nesprávně a v rozporu s citovanou rozhodovací praxí dovolacího soudu.

K existenci koncernu.

29. Potud se dovolatel táže, zda pro oblast „neúčinných úkonů“ (§ 240 až § 242 insolvenčního zákona) a prokázání koncernu lze:

[1] Použít judikaturu a obecné doktríny tzv. soutěžního práva, které se otázkami, povahou a prokazováním existence koncernů dlouhodobě zabývají.

[2] Použít tzv. doktrínu Evropské komise „single unit“, jak je popsána v rozsudku Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 10. září 2009 ve věci C-97/08, Akzo Nobel NV, Akzo Nobel Nederland BV, Akzo Nobel Chemicals International BV, Akzo Nobel Chemicals BV a Akzo Nobel Functional Chemicals BV proti Komisi Evropských společenství (dále jen „věc Akzo Nobel“).

[3] Použít postupy ve „Sdělení Evropské komise“ – konsolidované sdělení Evropské komise k otázkám příslušnosti podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole spojování podniků (2008/C 95/01) [dále jen „nařízení“ a „sdělení Komise“].

[4] Považovat dlužníka a „společnost A“ (nejspíše míněn žalovaný) za koncernové společnosti, pokud mají společnou mateřskou společnost (nejvýše postavenou v řadě společností), která je „pouze“ holdingovou společností s široce diverzifikovaným portfoliem, jejíž dohlížecí činnost ve vztahu k dceřiným společnostem se omezuje pouze na povinnosti ukládané právem jednotlivých právních řádů a zajišťuje, aby obchodní skupina fungovala jako celek bez konfliktu zájmů, vykonává nad svými podřízenými společnostmi vliv.

[5] Považovat dlužníka a „společnost A“ za koncernové společnosti, pokud mají společnou mateřskou společnost (nejvýše postavenou v řadě společností), která výkonem práva veta může zabránit strategickým rozhodnutím podniku, aniž je naopak schopen takovát rozhodnutí prosadit (jedná se o tzv. negativní výlučnou kontrolu).

30. Dovolatel je přesvědčen, že při posuzování toho, zda jde v případě struktury společností o koncern, je nutné vedle „čistě civilní“ literatury a judikatury přihlídnout i k judikatuře a doktrínám soutěžního práva. K tomu poukazuje na shora zmíněnou metodu Evropské komise – tzv. „single unit“, jež byla dle jeho názoru vyvinuta k vymáhání ochrany hospodářské soutěže. Podle ní je na základě vykonávaného vlivu mateřské společnosti na společnost dceřinou přičtena odpovědnost za jednání společnosti dceřiné společnosti mateřské. Pro dané řízení má dovolatel tuto metodu za důležitou proto, že poskytuje návod, jak v případě složitých holdingových/koncernových struktur dovodit jednotné řízení, či dle této doktríny tzv. „vykonávání rozhodného vlivu“.

31. Pro posouzení, zda je společnost součástí skupiny (koncernu/holdingu) a její případné odpovědnosti je potřeba zkoumat naplnění dvou podmínek:

[1] Zda byla mateřská společnost schopna vykonávat v předmětném období rozhodující vliv na dceřinou společnost.

[2] Zda mateřská společnost skutečně v předmětném období vykonávala rozhodující vliv na dceřinou společnost.

32. Vzhledem k problematičnosti naplnění druhé z podmínek, neboť veškeré důkazy a podklad o této skutečnosti se vždy nachází ve sféře mateřské společnosti, která je sama a dobrovolně nevydá, vyvinula Evropská komise koncepci, „kdy na základě vlastnictví 100% podílu mateřské společnosti v dceřiné společnosti se má za to, že mateřská společnost v předmětném období vykonávala rozhodující vliv na dceřiné společnosti“. Dovolatel doplňuje, že dle výše uváděného rozhodnutí ve věci Akzo Nobel pak Soudní dvůr rovněž poukázal na to, že úspěšné vyvrácení domněnky výkonu rozhodujícího vlivu záleží na tom, zda mateřská společnost byla s to ovlivňovat cenovou politiku a další aspekty chodu dceřiných společností.

33. Dovolatel opakuje, že v projednávané věci bylo zjištěno, že nejvýše postavená mateřská společnost, jež z 50 % patřila Z. B. (společně s Trustem) fakticky vlastnila 100 % jak žalovaného, tak dlužníka. Při aplikaci doktríny „single unit“ na daný vztah je patrné, že předmětná nejvýše postavená mateřská společnost vykonávala na žalovaného a dlužníka v době uzavření smluv rozhodující vliv, vykonávala tzv. jednotné řízení. Ovládající osobou koncernu pak byl zcela zjevně Z. B. (společně s Trustem), jenž měl podíl s tzv. výlučnou kontrolou, vykonával tzv. rozhodující vliv a tento koncern byl vystaven jednotnému řízení. Kdyby se Z. B. nepodílel na řízení koncernu, tento by byl fakticky paralyzován. K tomu dovolatel cituje čl. 54 a násl. shora uvedeného sdělení Komise. Rozhodující vliv, resp. jednotné řízení koncernu ze strany Z. B. plyne i z dalších skutečností, a to z toho, že mateřské společnosti se podílely na strategickém řízení žalovaného a dlužníka a současně zajišťovaly koncepční koordinované chování řízených (dceřiných) společností.

K tomu odkazuje na závěry rozsudku Tribunálu (čtvrtého senátu) ze dne 16. listopadu 2011 ve věci T-72/06, Groupe Gascogne proti Evropské komisi, a rozsudku Tribunálu (osmého senátu) ze dne 24. března 2011 ve věci T-376/06, Legris Industries proti Evropské komisi.

34. Dále dovolatel namítá, že řízení je zatíženo procesními vadami, a to že v prvním stupni rozhodla soudkyně vyloučená pro podjatost a že soud byl nesprávně obsazen.

K podjatosti JUDr. Simony Pittermannové.

35. Dovolatel je přesvědčen o podjatosti jmenované soudkyně, jež rozhodovala v této věci v prvním stupni. Podle něj má tato soudkyně trvalé kontakty a rodinný vztah s advokátkou JUDr. Petrou Novákovou, Ph.D., která byla a patrně stále je advokátkou Z. B., jenž podle dovolatele ovládal žalovaného a dlužníka jako „ultimátní“ vlastník, a zmíněná advokátka trvale spolupracuje se společností Kocián Šolc Balaštík, advokátní kancelář, s. r. o., která sama na svých webových stránkách upozorňuje na poradenství žalovanému v insolvenčním řízení dlužníka. Tyto vztahy podle dovolatele objektivně odůvodňují obavu o nestrannost rozhodování soudkyně ve věci.

36. Tato soudkyně již byla jednou odvolacím soudem pro podjatost v příbuzné kauze (spor o dividendy) vyloučena, a to usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. října 2018, č. j. 32 ICm 2312/2017, 13 VSOL 855/2018-150 (KSOS 25 INS 10525/2016).

37. K tomu dovolatel dále cituje judikatorní závěry Ústavního soudu (nález ze dne 18. června 2002, sp. zn. Pl. ÚS 7/02, nález ze dne 27. října 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04, nález ze dne 8. července 2008, sp. zn. Pl. ÚS 13/06, a nález ze dne 27. května 2015, sp. zn. I. ÚS 1811/14), Evropského soudu pro lidská práva (rozsudek ze dne 1. října 1982 ve věci Piersack proti Belgii, rozsudek ze dne 22. dubna 1994 ve věci Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, rozsudek ze dne 20. května 1998 ve věci Gautrin a další proti Francii, rozsudek ze dne 7. srpna 1996 ve věci Ferrantelli a Santangelo proti Itálii, a rozsudek ze dne 6. června 2000 ve věci Morel proti Francii) a Nejvyššího soudu [usnesení ze dne 12. ledna 2010, sp. zn. 5 Nd 397/2009, usnesení ze dne 18. dubna 2012, sen. zn. 29 NSČR 26/2012, uveřejněné pod číslem 85/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 85/2012“), a usnesení ze dne 30. října 2013, sp. zn. 25 Nd 274/2013].

K nesprávně obsazenému soudu a nezákonnému rozvrhu práce.

38. Dovolatel cituje detaily z rozvrhu práce insolvenčního soudu na rok 2016, přičemž zejména upozorňuje na jeho změny ve vztahu k řešení insolvenčního řízení dlužníka. Jako podstatné shrnuje, že předsedkyně Krajského soudu v Ostravě přidělila JUDr. Simoně Pittermannové veškeré incidenční spory hned po zjištění úpadku dlužníka. Byly tak odňaty zákonnému soudci Mgr. Petru Kulovi. Změnou č. 5 rozvrhu práce Krajského soudu v Ostravě na rok 2016 tedy došlo k porušení práva dovolatele na zákonného soudce.

39. Přitom opět poukazuje na výše tvrzené vztahy JUDr. Simony Pittermannové a uvádí, že tato soudkyně věděla, že v minulosti její dlouholetá přítelkyně JUDr. Petra Nováková, Ph. D., zastupovala i dlužníka, a že tedy bude rozhodovat incidenční spory, jejichž účastníkem bude (bývalý) klient její dlouholeté přítelkyně a je zcela nepravděpodobné a těžko uvěřitelné, že nevěděla o tom, že Z. B., jež je veřejně známou osobou, je klientem jmenované advokátky. Podle dovolatele „to je mnoho náhod najednou“.

40. Dovolatel cituje závěry Ústavního soudu obsažené v nálezu ze dne 22. února 1996, sp. zn. III. ÚS 232/95, v nálezu ze dne 21. ledna 1999, sp. zn. III. ÚS 293/98, v nálezu

ze dne 27. května 2004, sp. zn. IV. ÚS 307/03, v nálezu ze dne 1. prosince 2015, sp. zn. II. ÚS 2766/14, v nálezu ze dne 15. června 2016, sp. zn. I. ÚS 2769/15, a v nálezu ze dne 27. června 2017, sp. zn. Pl. ÚS 22/16, z něhož i cituje disentanční stanoviska. Dále cituje stanoviska z usnesení Ústavního soudu ze dne 9. února 2016, sp. zn. Pl. ÚS 11/15, pasáže z odborné literatury a z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. září 2017, sp. zn. 2 As 182/2017.

41. Dovolatel „se neztotožňuje“ se závěry insolvenčního soudu a odvolacího soudu, že předmětný incidenční spor nebyl odňat zákonnému soudci, jelikož v tom čase nebyl zahájen. Pokud „přece“ i Ústavní soud dovozuje v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 22/16 jednotnost soudce u kmenové insolvenční věci a incidenčního sporu, fakticky muselo dojít k odnětí zákonného soudce, když podle tohoto pravidla měl věc řešit soudce kmenového insolvenčního řízení. Dále uvádí, že průtahy musí mít určitou kvalifikovanou povahu a nelze se jen domnívat, že insolvenční soudce bude mít vysoký nápad a tudíž předem se veškeré incidenční spory přeloží jiné (navíc podjaté) soudkyni. Šlo o „účelové přerozdělení“. Dovolatel zejména zdůrazňuje, že nebyla insolvenčním soudem dodržena neutrální pravidla pro určování soudce. Tato neutrální pravidla spočívají v tom, že účastník řízení předem neví, kdo bude soudcem a kdo ho bude soudit. Insolvenční soud postupoval zcela svévolně a bez principu náhodnosti a v rozporu s citovanými názory Ústavního soudu.

42. Insolvenční soud porušil podle dovolatele jeho právo na zákonného soudce „hned na několika úrovních“. Porušením práva na zákonného soudce byla již pouhá skutečnost, že předsedkyně insolvenčního soudu Mgr. Petru Kulovi, soudci, jenž řeší „kmenové“ insolvenční řízení ve věci dlužníka, odňala incidenční spory a veškeré tyto spory přidělila oddělení 32 ICm, JUDr. Simoně Pittermannové. Postup insolvenčního soudu byl v rozporu s čl. 81 a čl. 82 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, a porušením práva stěžovatele dle čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Dále daný postup byl v rozporu s § 160 insolvenčního zákona a § 41 a § 42 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích). Insolvenční soud nezachoval zásadu pevného přidělení soudní agendy, čímž došlo k výběru soudce ad hoc. K tomuto výjimečnému zásahu nebyl v roce 2016 žádný důvod, neboť v té době ještě nebyly přezkoumány přihlášky pohledávek a ani nebyla v insolvenčním řízení dlužníka jediná incidenční žaloba. Nebyl splněn ani důvod spočívající v trvale vysokém nápadu do insolvenčních oddělení. Mělo dojít k zastavení přidělování nových kmenových insolvenčních věcí nadměrně zatíženému soudci, nikoli odnětí nových incidenčních sporů vztahujících se k insolvenční věci již přidělené. Tento postup není ústavně konformní. Dále nejenže došlo k odnětí zákonného soudce, ale nedošlo ani k přidělení/přidělování případů jiným soudcům insolvenčního soudu transparentním způsobem, ačkoli v roce 2016 insolvenční soud netrpěl podle dovolatele personálním nedostatkem a incidenční spory mohla řešit řada jiných soudců, kteří tam působili (dovolatel je následně vyjmenovává v bodě 112. dovolání).

43. K dovolání se vyjádřil žalovaný, který je navrhuje odmítnout případně jako nedůvodné zamítnout. Žalovaný postupně rozebírá jednotlivé argumenty dovolatele a reaguje na ně. Zejména opakovaně upozorňuje na to, že dovolatel neunesl břemeno tvrzení a nikoli břemeno důkazní, jak je nesprávně uvedeno v dovolání. Dovolatel směšuje a směšoval v průběhu řízení břemeno tvrzení a důkazní, což žalovaný ilustruje na řadě příkladů. Žalovaný míní, že dovolatel přes (opakovanou) výzvu insolvenčního soudu rezignoval na splnění povinnosti tvrzení.

44. K problematice koncernu žalovaný uvádí, že ten je právní kvalifikací určité skutkové situace a bez jejího řádného (skutkového) vymezení žalobcem nemůže být vůbec spor veden. Dovolatel podle žalovaného nebyl nikdy schopen zformulovat skutkový základ svých tvrzení k údajnému koncernu, který podle žalovaného nikdy neexistoval a Z. B. neřídil dlužníka. Existenci koncernu nezakládá ani neprokazuje skutečnost, že určité osoby působily v určitou dobu jak u dlužníka tak i žalovaného ve statutárních nebo kontrolních orgánech. Žalovaný vytýká dovolateli, že na řadě míst dovolání uvádí irelevantní a manipulativní argumenty a také že přináší v dovolání řadu nových tvrzení, jež jsou nepřipustnými novotami dle § 241a odst. 6 o. s. ř. (poukazuje např. na bod 34. dovolání). Dále upozorňuje na to, že dovolatel nesprávně směšuje význam pojmů (prostého) ovládání a koncernu. Zdůrazňuje přitom, že sám dlužník si vymezil koncern, jehož byl součástí, přičemž řídicí osobou měla být společnost New World Resources Plc. (dále jen „společnost N“), se kterou žalovaný neměl a nemá žádný koncernový vztah. Žalovaný také poukazuje na skutkové nesrovnalosti uváděné insolvenčním soudem ohledně majetkové struktury společností BG a C, které se pak promítají i v argumentaci dovolatele. Přestože žalovaný souhlasí s výsledkem sporu, míní, že insolvenční soud uvedl tato zjištění nesrozumitelně, až nepřezkoumatelně. Zdůrazňuje zejména, že nad těmito mateřskými korporacemi byla struktura více společníků, přičemž Z. B. a Trust drželi (jen) „nekontrolní 50% podíl“.

45. Žalovaný polemizuje s dovolatelem ohledně požadavku na uplatnění tzv. vysvětlovací povinnosti, resp. uvádí, že ji aplikuje nesprávně a na projednávaný případ ji použít nelze. Nadto vytýká dovolateli, že v průběhu řízení nikdy nevznášel námitku, že by v této věci měla být aplikována tzv. vysvětlovací povinnost.

46. U otázek aplikace principů evropského soutěžního práva jde podle žalovaného opět o „prokázání koncernu“ a nikoli jeho výklad. Žalovaný rozporuje dovolatelem použité pojmy a přístupy ze soutěžního práva v právu koncernovém a vysvětluje jejich odlišnosti. Míní, že pro účely insolvenčního práva nelze pojem „koncern“ vykládat jinak, než jak je definován v právním předpise, který jej skutečně (na rozdíl od soutěžního práva) definuje, tj. § 79 z. o. k. Též dovolateli vytýká nesprávnost výkladu ohledně ztotožnění pojmu „rozhodující vliv“ a „jednotné řízení“ a odkazuje na to, že „rozhodující vliv“ je znakem ovládání podle § 74 odst. 1 z. o. k. a s koncernem nemá nic společného. K tomu opakovaně poukazuje na to, že podle něj dovolatel vědomě zkresluje fakta.

47. Závěrem se žalovaný vyjadřuje k údajné podjatosti soudkyně, která podle žalovaného není dána. Zdrženlivě se poté vyjadřuje i k námitkám ohledně nesprávného obsazení soudu. Postup vedení insolvenčního soudu nebyl podle žalovaného neracionální ani nelegitimní, považuje ho za rozumně předvídatý. Dovolatel podle žalovaného argumentuje manipulativně, „veřejně vypouští nepodložené spekulace, nebo naznačuje, že jeho vlastní pracovní metodou je využívání zákulisních informací ze soudu namísto řádného vedení sporu“. Konečně se žalovaný domnívá, že dovolatel má za to, že advokát vůči svým přátelům není povinen dodržovat své zákonné i stavovské povinnosti související s jeho povinností mlčenlivosti, což považuje za zarážející. Námitky vad řízení nejsou podle žalovaného podstatné, neboť dovolání není přípustné.

48. Na vyjádření žalovaného ještě (po lhůtě k podání dovolání) reagoval dovolatel stručnou replikou, ve které se vymezuje vůči argumentům žalovaného a opakuje a zdůrazňuje hlavní teze dovolání ohledně břemene tvrzení a důkazního břemene, se zdůrazněním své pozice insolvenčního správce.

49. S přihlédnutím k době vydání napadeného rozhodnutí je pro dovolací řízení rozhodný občanský soudní řád v aktuálním znění (srov. článek II, bod 2. zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony).

50. Nejvyšší soud shledává dovolání přípustným podle § 237 o. s. ř. pro řešení problematiky předestřené dovoláním položenými otázkami k dovolacímu důvodu dle § 241a odst. 1 o. s. ř., neboť se jí dosud v daných souvislostech nezabýval.

51. Nejvyšší soud se především – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – zabýval správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

52. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

53. Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

54. Úvodem Nejvyšší soud bez vlivu na výsledek dovolacího řízení poznamenává, že napadené rozhodnutí (stejně jako to prvostupňové) postrádá zdůvodnění (opodstatnění) toho, proč u smluv uzavíraných v době od 1. ledna 2014 oba soudy nadále používají pojem „právní úkon“ dle § 34 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 31. prosince 2013. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, nahradil tento pojem pojmem „právní jednání“ (srov. § 545 a násl. o. z.). Při absenci argumentace pro jiný závěr bude Nejvyšší soud při svých úvahách v této věci dále používat terminologii zavedenou s účinností od 1. ledna 2014.

55. Nejvyšší soud předesílá, že ačkoli dovolatel ohlašuje námitky proti právnímu názoru odvolacího (potažmo insolvenčního) soudu ohledně toho, že žalovaný a dlužník nebyli osobami blízkými a ohledně negativního závěru o odporovatelnosti sporných smluv podle § 242 insolvenčního zákona, nijak tyto obecné deklarace dále nerozvádí a Nejvyšší soud se jimi proto nezabýval.

56. V poměrech projednávané věci je pro výsledek dovolacího řízení určující odpověď na otázku, zda dovolatel dostatečně splnil povinnost tvrzení ohledně skutečnosti, že žalovaný byl osobou, se kterou dlužník tvořil v rozhodné době koncern ve smyslu § 240 odst. 3 insolvenčního zákona, a to alespoň v rozsahu, aby bylo možné uložit žalovanému tzv. vysvětlovací povinnost, a dále na otázku, zda na soukromoprávní úpravu koncernu lze aplikovat právo a přístupy Evropské unie uplatňované při ochraně hospodářské soutěže.

K tzv. vysvětlovací povinnosti ve vztahu ke koncernu dle § 240 odst. 3 insolvenčního zákona.

57. Podle § 240 odst. 3 insolvenčního zákona lze právnímu úkonu bez přiměřeného protiplnění odporovat, byl-li učiněn v posledních 3 letech před zahájením insolvenčního řízení ve prospěch osoby dlužníku blízké nebo osoby, která tvoří s dlužníkem koncern, anebo v době 1 roku před zahájením insolvenčního řízení ve prospěch jiné osoby.

58. K „vysvětlovací povinnosti“ účastníka sporného řízení Nejvyšší soud úvodem poznamenává, že již v rozsudku svého velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia ze dne 20. června 2012, sp. zn. 31 Cdo 619/2011, uveřejněném pod číslem 115/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 115/2012“), vysvětlil, že rozsah důkazní povinnosti je ve sporném řízení zásadně určen rozsahem povinnosti tvrdit skutečnosti,

neboť aby mohl účastník nějakou skutečnost prokázat, musí ji nejdříve tvrdit. V tomto smyslu právní teorie hovoří o břemenu tvrzení, jímž rozumí procesní odpovědnost účastníka řízení za to, že za řízení netvrdil všechny rozhodné skutečnosti významné pro rozhodnutí a že z tohoto důvodu muselo být rozhodnuto o věci samé v jeho neprospěch. Smyslem břemene tvrzení je umožnit soudu rozhodnout o věci samé i v takových případech, kdy určitá skutečnost, významná podle hmotného práva pro rozhodnutí věci, pro nečinnost účastníků (v důsledku nesplnění povinnosti uložené účastníkům § 101 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.) nemohla být prokázána, neboť vůbec nebyla účastníky tvrzena. K tomu, aby účastník v řízení dostal své povinnosti tvrzení, slouží poučení podle § 118a odst. 1 o. s. ř. Poučovací povinnost ve smyslu § 118a odst. 3 o. s. ř. se pak uplatňuje tam, kde je namístě učinit závěr, že účastník, jemuž je ku prospěchu prokázání určité (pro věc rozhodné) skutečnosti, nesplnil svou důkazní povinnost, respektive dosud provedenými důkazy neunesl důkazní břemeno o takové skutečnosti, takže nenabídne-li (po poučení dle § 118a odst. 3 o. s. ř.) důkazy způsobilé takovou skutečnost prokázat, budou jej stíhat procesní následky spočívající v neunesení důkazního břemene o takové skutečnosti (srov. rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 4. září 2013, sp. zn. 31 Cdo 4616/2010, uveřejněný pod číslem 98/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo opět R 115/2012).

59. K závěrům o povinnosti tvrzení Nejvyšší soud dále v rozsudku sp. zn. 22 Cdo 883/2010 dodal, že v některých případech strana zatížená důkazním břemenem objektivně nemá a nemůže mít k dispozici informace o skutečnostech, významných pro rozhodnutí ve sporu, avšak protistrana má tyto informace k dispozici. Jestliže strana zatížená důkazním břemenem přednese alespoň „opěrné body“ skutkového stavu a zvýší tak pravděpodobnost svých skutkových tvrzení, nastupuje vysvětlovací povinnost protistrany; nesplnění této povinnosti bude mít za následek hodnocení důkazu v neprospěch strany, která vysvětlovací povinnost nesplnila. Potud Nejvyšší soud v označeném rozhodnutí odkázal na dílo: Macur, J.: Důkazní břemeno v civilním soudním řízení. Masarykova univerzita v Brně, 1995, s. 121 a násl., jakož i na dílo: Macur, J.: Kompenzace informačního deficitu procesní strany v civilním soudním sporu. Masarykova univerzita v Brně, 2000 (dále jen „Macur“). K závěrům tohoto rozsudku se Nejvyšší soud dále přihlásil např. v důvodech rozsudku ze dne 29. ledna 2014, sp. zn. 22 Cdo 2851/2013, rozsudku ze dne 21. dubna 2015, sp. zn. 22 Cdo 1433/2015, rozsudku ze dne 30. listopadu 2016, sp. zn. 29 Cdo 1430/2014, uveřejněného pod číslem 63/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, usnesení ze dne 19. března 2018, sp. zn. 25 Cdo 5640/2017, rozsudku ze dne 30. května 2019, sp. zn. 25 Cdo 2793/2017 a rozsudku ze dne 16. prosince 2020, sp. zn. 27 Cdo 1238/2019.

60. Z judikatury Ústavního soudu lze poukázat na nálezný sp. zn. I. ÚS 987/07, v němž Ústavní soud uvedl, že procesualistika samozřejmě zásadně uznává, že není povinností procesní strany poskytovat důkazní materiál proti sobě samotné. Tento přístup se však může prosadit pouze v řízení ovládaném zásadou projednací, a nikoliv ještě vždy: průlom do tohoto principu představuje tzv. vysvětlovací povinnost strany nezatížené důkazním břemenem, na jejímž základě procesní strana, nezatížená (subjektivním) břemenem důkazním a břemenem tvrzení, podrobně vysvětluje a objasňuje skutečnosti, o nichž má dostatečné informace, ačkoliv tyto skutečnosti by měl ve vlastním zájmu ve svých skutkových tvrzeních podrobně přednést její odpůrce; ten však potřebnými informacemi nedisponuje a nemá ani reálnou možnost získat je jiným způsobem než na základě substancovaného přednesu druhé procesní strany (k tomu srov. Macur s. 96). Vysvětlovací povinnost procesní strany nezatížené důkazním břemenem vychází z ústavního

hlediska z principu rovnosti zbraní, který se nutně musí vztahovat i na shromažďování skutkového materiálu v řízení ovládaném zásadou projednací. Shromažďování skutkového materiálu iniciativou procesních stran může plnit svoji funkci jenom za předpokladu, že obě strany mají stejnou možnost přístupu k informacím důležitým pro objasnění rozhodných skutečností. Jestliže jedna z procesních stran nemá reálnou možnost získat potřebné informace a je tedy postižena „informačním deficitem“, je ohroženo nebo porušeno její právo na „spravedlivý proces“. Z objektivního hlediska je informačním deficitem procesní strany zase ohrožena nebo porušena základní společenská funkce civilního procesu, spočívající v poskytování ochrany skutečným subjektivním hmotným právům, jež vyplývají z pravdivě zjištěného skutkového stavu (srov. Macur s. 61 a násl.).

61. Dovolateli lze dát za pravdu, že není nepřiléhavé uvažovat o možném uložení vysvětlovací povinnosti žalovanému v odpůřícím incidenčním sporu ohledně toho, zda je osobou, která tvoří s dlužníkem koncern. Ze shora uvedeného ale plyne, že aplikace tohoto postupu má své meze a podmínky, za kterých má soud takto postupovat. Žalobce – insolvenční správce – musí tvrdit, přednést alespoň „opěrné body“ skutkového stavu ve vztahu k existenci koncernu.

62. Nejvyšší soud již dříve uzavřel, že slovní spojení „osoba tvořící s dlužníkem koncern“ je nutno vykládat způsobem vymezeným legální definicí tohoto pojmu v příslušných právních předpisech, tedy pro dobu před 1. lednem 2014 způsobem vymezeným § 66a odst. 7 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále také jen „obch. zák.“), a pro dobu od 1. ledna 2014 způsobem vymezeným § 79 z. o. k. (srov. např. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. května 2016, sen. zn. 29 NSČR 55/2014, uveřejněného pod číslem 106/2017 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Insolvenční zákon totiž vlastní (autonomní) definici daného pojmu neobsahuje.

63. Vzhledem k tomu, že sporné smlouvy byly uzavřeny a vklady nemovitostí jimi převáděnými do katastru nemovitostí byly provedeny po 1. lednu 2014, aplikuje se vedle citovaného § 240 odst. 3 insolvenčního zákona na projednávaný případ úprava zákona o obchodních korporacích ve znění účinném do 31. prosince 2020 (§ 775 z. o. k.; z obsahu spisu pak neplynou žádné skutečnosti ve smyslu § 780 z. o. k.).

64. Podle § 74 z. o. k. je ovládající osobou osoba, která může v obchodní korporaci přímo či nepřímo uplatňovat rozhodující vliv. Ovládanou osobou je obchodní korporace ovládaná ovládající osobou (odstavec 1). Je-li ovládající osobou obchodní korporace, je mateřskou obchodní korporací, a je-li ovládanou osobou obchodní korporace, je dceřinou obchodní korporací (odstavec 2). Řídící osoba podle § 79 a většinový společník jsou vždy ovládajícími osobami, ledaže ve vztahu k většinovému společníkovi § 75 stanoví jinak. Řízená osoba podle § 79 je vždy ovládanou osobou (odstavec 3).

65. Podle § 79 z. o. k. jedna nebo více osob podrobených jednotnému řízení (dále jen „řízená osoba“) jinou osobou nebo osobami (dále jen „řídící osoba“) tvoří s řídící osobou koncern (odstavec 1). Jednotným řízením je vliv řídící osoby na činnost řízené osoby sledující za účelem dlouhodobého prosazování koncernových zájmů v rámci jednotné politiky koncernu koordinaci a koncepční řízení alespoň jedné z významných složek nebo činností v rámci podnikání koncernu (odstavec 2). Existenci koncernu jeho členové bez zbytečného odkladu uveřejní na svých internetových stránkách, jinak nelze postupovat podle § 72 (odstavec 3).

66. Podle důvodové zprávy k zákonu o obchodních korporacích, a to její zvláštní části, „K § 76 až 97“ na str. 207 až 209 byla zavedena nová koncepce podnikatelského uskupení. ...

„Celková koncepce vychází z dvoustupňového režimu – ovlivnění a koncernu (ovládání je jen kvalifikovanější model ovlivnění). Zatímco v případě ovlivnění se de facto jedná o invazivní nástroj, tedy nástroj, jehož prostřednictvím někdo ovlivňuje jinou osobu, aniž by k tomu měl titul, u koncernu takovýto titul existuje, a tedy se limitují případné následky. ... Regulace koncernu pak vychází z toho, že je-li ovlivnění ve skutečnosti stratifikované a řízené, pak se na něj aplikují jiná pravidla – důkaz však vždy leží na řídicí osobě. Osoby, které jsou podrobené jednotnému řízení, tvoří koncern – tedy je-li dána jednotná koncernová politika, v jejímž zájmu je ovlivňována činnost řízené osoby (a dalších členů koncernu), a to vše za účelem lepšího fungování celého koncernu, má řídicí osoba možnosti liberačního postupu. Zákon nestanoví nic o tom, jak koncern vzniká – může vzniknout fakticky (včetně např. začlenění), smluvně, rozhodnutím orgánu řízené osoby apod. – při vědomém rozhodnutí o vzniku koncernu se však předpokládá, že právní skutečnost, kterou ke vzniku koncernu má dojít, schválí nejvyšší orgán řízené osoby – nevyžaduje se souhlas předchozí a vždy musí být splněny obecné definiční znaky koncernu – zákon tak sleduje to, že koncern je stav, který musí nastat věčně, nikoliv formálně. Informační povinnost o okolnostech vzniku koncernu váže na možnost postupu podle § 77. Samotná existence koncernu sama o sobě veřejnosti nemusí nicméně nic přinášet, protože věřitelé jsou chráněni dalšími ustanoveními, resp. insolvenčním právem a povinnost podávat smluvním partnerům všechny relevantní informace je součástí obecné informační povinnosti při každém uzavírání smlouvy.“

67. Účelem koncernového práva je chránit oprávněné zájmy osob, které mohou být ohroženy nebo dotčeny vztahy mezi propojenými osobami (členy podnikatelského seskupení – koncernu). Ačkoliv jsou členové podnikatelského seskupení právně samostatnými subjekty, může vést výkon jednotného řízení v rámci daného seskupení k oslabení právního postavení věřitelů nebo společníků jednotlivých členů seskupení (obvykle ovládaných osob). Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. ledna 2012, sp. zn. 29 Cdo 3661/2010, uveřejněný v časopise Soudní judikatura číslo 11, ročníku 2012, pod číslem 161. Koncern v širokém smyslu slova, tedy ve smyslu podnikatelského seskupení tvořícího ekonomickou jednotku, neznamená pouze vztahy mezi řídicí osobou a každou jí řízenou osobou, ale je třeba vnímat jako členy koncernu všechny společnosti do něj zahrnuté, tedy osoby řízené stejnou řídicí společností (pokud řídicí osoba neřídí současně více samostatných koncernů a konkrétní řízené osoby nepatří do jiných koncernů), byť se tyto řízené osoby nemohou (bez dalšího) navzájem řídit ani ovládat (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2019, sen. zn. 29 NSČR 178/2017, uveřejněné pod číslem 72/2020 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

68. Skutečnost, že obchodní korporace jsou ve vzájemném vztahu osobami ovládanými a řízenými jednou fyzickou osobou, v poměrech zákona o obchodních korporacích sama o sobě nevede k závěru, že takové obchodní korporace jsou osobami tvořícími s „řídicí osobou“, a tedy i mezi sebou navzájem, koncern. K tomu by muselo být rovněž prokázáno, že takto ovládané obchodní korporace jsou ovládající osobou též podrobeny jednotnému řízení (§ 79 odst. 1 z. o. k.), tedy že „řídicí osoba“ vyvíjí na činnost obou obchodních korporací (coby „řízených osob“) vliv sledující za účelem dlouhodobého prosazování koncernových zájmů v rámci jednotné politiky koncernu koordinaci a koncepční řízení alespoň jedné z významných složek nebo činností v rámci podnikání koncernu (§ 79 odst. 2 z. o. k.). Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. dubna 2020, sen. zn. 29 ICdo 43/2018, uveřejněný pod číslem 100/2020 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek. Na tomto místě Nejvyšší soud pro úplnost (nad rámec toho, co uzavřel

v odstavci 55. výše a bez vlivu na výsledek dovolacího řízení) dodává, že posledně označený rozsudek též podrobně řeší otázku osob dlužníku blízkých ve smyslu § 22 odst. 2 o. z.

69. V literatuře srov. např. (přílehlavě) v díle: Štenglová, I. a kol.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, (dále jen „Komentář“), pasáž na s. 238, podle níž: „se opouští předchozí pojetí ovlivněné německým právem a sleduje se modelově koncept odlišný (srov. důvodovou zprávu k zákonu). Zákon předpokládá tři základní stupně podnikatelských seskupení, totiž ovlivnění, ovládání a koncern s tím, že každé ovládání může být současně ovlivněním a každý aktivní koncern je současně ovlivněním, nikoliv však vice versa. Ve skutečnosti je nicméně koncepce funkčně dvoustupňová, zákonodárce vyšel vstříc diskusím v připomínkovém řízení a ponechal v regulaci zákona o obchodních korporacích také ovládání a jednání ve shodě, ačkoliv by tyto kategorie mohly být nahrazeny úpravou ovlivnění. Ovládání je nicméně kvalifikovanější než ovlivnění a koncern kvalifikovanější než ovládání“.

70. Na s. 259 a 260 Komentáře se dále uvádí, že: „koncern je zákonem chápán jako ekonomická jednotka s pevnějším stupněm vnitřní konzistence než jiná podnikatelská seskupení. Účelem § 79 v návaznosti na § 72 a 81 je vytvořit pravidla pro funkční existenci koncernu, kde jsou řízené osoby podřízeny soudržné (nikoliv nahodilé) politice s jednotným hospodářským účelem, a kde jsou případné vnitřní výhody a nevýhody sanovány v rámci celého koncernu tak, aby nedošlo k úpadku členů koncernu. ... Podrobení se jednotnému řízení nepředpokládá konkrétní formální jednání, postačí tedy i faktické řízení, jsou-li při něm splněny podmínky podle § 79 odst. 2. ... Koncern je chápán jako výsledek určitého jednání, který předpokládá jednotné řízení a vnitřní sanaci výhod a nevýhod. Může tak vzniknout zařazením dceřiné společnosti do koncernu, ovládnutím hlasovacích práv, smlouvou, včetně akcionářské, faktickým vlivem na rozhodování orgánů řízené osoby, jednáním ve shodě apod. Samotné podrobení si někoho jiného pod jednotné řízení není jednáním zakázaným, ledaže by k tomu byly použity nezákonné prostředky (násilí, lest apod.).“

71. V článku: Černá, S.: „O variantách uspořádání podnikatelského seskupení“, uveřejněném v Časopise pro právní vědu a praxi, číslo 1 ročníku 2015, s. 14 až 18, se na dané téma uvádí, že: „podnikatelským seskupením ve smyslu zákona o obchodních korporacích (§ 71 až § 91) se chápe seskupení právně samostatných obchodních korporací spojených vztahy ovládání či jednotného řízení. Jde tudíž o hierarchicky uspořádanou skupinu, na jejímž vrcholu stojí osoba (případně osoby jednající ve shodě), která ostatní členy ovládá či – navíc – i jednotně řídí. Implicitně zákon rozlišuje dva typy podnikatelských vertikálních seskupení. Prvé je spojeno (pouze) vztahy ovládání a zákonná úprava pro ně nemá zvláštní název.“ V dalším textu se užívá označení „ovládaná skupina“. „Další podnikatelské seskupení je vyššího typu (co do vnitřní homogenity) a zákon je označuje jako ‚koncern‘ (§ 79 z. o. k.).“ Dále se uvádí, že „podnikatelské seskupení nabízí různé varianty svého uspořádání. Výše bylo uvedeno, že může být ‚pouze‘ ovládanou skupinou (bez jednotného řízení) či koncernem. ... Struktura podnikatelského seskupení ovšem může být podstatně složitější. V rámci seskupení může být jen část zúčastněných obchodních korporací jednotně řízena a tvořit společně koncern a jiné mohou být ‚pouze‘ ovládány, aniž by byly předmětem jednotného řízení (řídící osoba například teprve připravuje jejich zařazení pod jednotné řízení či počítá s tím, že prodá kontrolní balík akcií či jinou účast v ovládané společnosti, a proto ji staví mimo koordinaci s ostatními). Koncern je tudíž v rámci podnikatelského seskupení pouze podmnožinou ovládaných společností, resp. podnikatelské seskupení tvoří koncern a ovládané společnosti stojící mimo koncern; pojátkem celého seskupení, které umožňuje určit jeho hranice, je osoba stojící na jeho vrcholu, která ostatní společnosti ovládá a v rámci tohoto seskupení některé z nich jednotně řídí.“

72. Ze shora uvedeného pak plyne, že podmínkou sine qua non k existenci koncernu je jednotné řízení, jehož zákonná definice je uvedena v § 79 odst. 2 z. o. k. Pro závěr, že určité podnikatelské seskupení dosahuje kvality koncernu (a není tedy „pouhým“ ovlivněním či ovládnutím), je nezbytné naplnění několika základních znaků jednotného řízení. Je to rozhodující vliv řídicí osoby, vliv na činnost řízené osoby, dlouhodobost, prosazování koncernových zájmů, jednotná politika koncernu a koordinace a koncepční řízení alespoň jedné z významných složek nebo činností v rámci podnikání koncernu.

73. Na základě výše vysvětleného lze uzavřít, že k tomu, aby bylo možné uložit žalovanému z odpůřící žaloby vysvětlovací povinnost ohledně skutečnosti, že tvoří (v rozhodnou dobu tvořil) s dlužníkem koncern (např. pro zde rozhodné poměry při zkoumání odporovatelnosti právních jednání dlužníka bez přiměřeného protiplnění dle § 240 odst. 3 insolvenčního zákona), musí žalobce – insolvenční správce – alespoň v základních bodech splnit povinnost tvrzení (unést břemeno tvrzení) ohledně existence koncernu, a to zejména ohledně existence výše uvedených základních podmínek jednotného řízení dle § 79 odst. 2 z. o. k. Nestačí povšechná nepřilíš konkrétní tvrzení a nelze nutit žalovaného, aby tvrdil skutečnosti proti sobě. Stejně tak nelze „zhojit“ povinnost tvrdit důkazními návrhy a „doutat“, že z nich nakonec vyplynou potřebná tvrzení (např. z výsledku svědků).

74. V poměrech projednávané věci se tyto závěry promítají následovně. Soudy nižších stupňů zcela správně dovodily (i žalovaný ve vyjádření k dovolání výstižně poznamenal), že dovolatel přes opakované poučení podle § 118a odst. 1 o. s. ř. (viz protokol z jednání ze dne 26. února 2019, zejména č. 1. 86 p. v.) netvrdil ani v základních obrysech nic o jednotném řízení, kterému (by) měli podléhat žalovaný a dlužník v roce 2014 (přesněji k 25. dubnu 2014 a 19. prosinci 2014). Taková tvrzení se nepodávají z žádného podání či vyjádření dovolatele na jednáních. Nelze ani přehlédnout, že dovolatel na jednání, jež se konalo dne 26. února 2019, uvedl, že „nemá žádné konkrétní tvrzení, že by mezi dlužníkem a žalovaným probíhalo jednotné řízení“.

75. Ačkoli lze připustit, že vylíčení rozhodujících skutečností může mít – zprostředkovaně – původ i v odkazu na listinu, kterou žalobce (coby důkazní materiál) připojí k žalobě a na kterou v textu žaloby výslovně odkáže, nelze tento přístup aplikovat v projednávané věci.

76. Nejvyšší soud totiž již ve své judikatuře opakovaně (srov. např. již rozsudek ze dne 15. května 1996, sp. zn. 3 Cdon 370/96, rozsudek sp. zn. 29 Cdo 1089/2000, či rozsudek ze dne 15. července 2008, sp. zn. 29 Odo 742/2006, uveřejněný pod číslem 38/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek) vysvětlil, že zmíněný postup odkázáním na listinu je výjimkou ze zásady, že vylíčení rozhodujících skutečností má obsahovat samotná žaloba (§ 79 odst. 1 o. s. ř.), a jako výjimka musí být aplikována restriktivně. Tento závěr je však nutno rovněž aplikovat s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem každé věci (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. srpna 2004, sp. zn. 28 Cdo 705/2004). Povinností žalobce je uvést rozhodující skutková tvrzení v žalobě a nespolehat se na to, že soud případně sám zjistí potřebné skutečnosti z příloh k žalobě (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. června 2003, sp. zn. 29 Odo 830/2002, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. července 2003, sp. zn. 29 Odo 215/2003). V žádném případě nelze připustit, aby žalobce předložil soudu celou řadu listin a v žalobě (či jejích doplněních) souhrnně a nekonkrétně, bez vztahu k jednotlivým rozhodným tvrzením, odkázal na tyto listiny. Takový postup by stíral rozdíl mezi skutkovými tvrzeními stran a skutkovými zjištěními, která soud činí z provedených důkazů, zcela nepřipustným způsobem by přenášel aktivitu a odpovědnost příslušející účastníkům řízení na soud a byl by též v rozporu se základními zásadami civilního

(sporného) řízení – zásadou dispoziční, jednací, rychlosti a hospodárnosti (srov. shodně například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. června 2010, sp. zn. 33 Cdo 2259/2008, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. června 2012, sp. zn. 26 Cdo 2017/2011).

77. Dovolatel zde sice odkazoval (opakovaně) zejména na výroční zprávy a zprávy o vztazích dlužníka i žalovaného za rok 2014 a na účetní závěrky ze stejného roku (odkazy na dokumenty z roku 2013 nijak ale neodůvodnil, jak by se měly promítnout do zkoumání otázky existence koncernu v roce 2014), a nekonkretizoval, jak přesně by z nich měla plynout tvrzení ohledně toho, že žalovaný a dlužník byli osobami v jednom koncernu nebo že spolu tvořili koncern. Soudy nižších stupňů nebyly povinny samy tvrzení o existenci koncernu z těchto listin zjišťovat a nahrazovat dovolatelovu povinnost tvrzení k existenci koncernu.

78. Nadto nelze přehlédnout, že z těchto dokumentů (jimiž byl proveden důkaz na jednání dne 26. února 2019) plyne naopak tvrzení žalovaného, že dlužník byl v rozhodném období v koncernu pouze se společností N, přičemž tento deklarovaný koncern byl součástí širokého podnikatelského seskupení ovládaných osob, mezi něž patřil i žalovaný, z nichž ale pouze část tvořila koncern. Z dokumentace neplyne, že by součástí deklarovaného koncernu měl být i žalovaný.

79. Dovolatel zjevně – nesprávně – zaměňuje, resp. dává na roveň seskupení ovládaných osob (§ 74 z. o. k.) a koncern. Úprava § 240 odst. 3 insolvenčního zákona však lhůtu tří let před zahájením insolvenčního řízení formuluje pouze ve vztahu k osobám, jež s dlužníkem tvoří (tvořily) koncern (vedle dlužnickových osob blízkých), nikoli ve vztahu k seskupení ovládaných osob či ovlivněných osob. Dovolatel po celou dobu řízení ve svých podáních – dovolání nevyjímaje – tvrdil (tvrdí) pouze skutečnosti ohledně ovládnutí dlužníka a dovolatele mateřskými subjekty v celkové hierarchii propojených subjektů. Případně pouze tvrdil (tvrdí) samotnou propojenost osob nebo to, že v různých časových obdobích ve statutárních a kontrolních orgánech dlužníka a žalovaného vykonávaly funkci osoby vymezené v odstavci 2. bodu [10] výše. To je však pro závěr o splnění povinnosti tvrzení ohledně existence koncernu jakožto kvalitativně vyšší formě podnikatelského seskupení, jak je nastíněno shora, ve smyslu § 240 odst. 3 insolvenčního zákona, byť v rozsahu základních opěrných bodů, nedostačující.

80. Dále lze souhlasit s výtkami žalovaného, že dovolatel v dovolání buď zaměňuje břemeno/povinnost tvrzení s břemenem/povinností důkazní, nebo pomíjí, že soudy nižších stupňů svá rozhodnutí založily (správně) na neunesení již břemene tvrzení (resp. nesplnění povinnosti tvrzení) dovolatelem. Břemeno (povinnost) důkazní zkoumáno nebylo a na neunesení důkazního břemene napadené rozhodnutí nespočívá.

81. Konečně lze uvést, že dovolání obsahuje řadu nových skutečností, které dovolatel doposud v řízení netvrdil, k nimž však Nejvyšší soud není oprávněn přihlédnout podle § 241a odst. 6 o. s. ř. Jde zejména (nikoli však výlučně) o tvrzení obsažená v bodech 33., 34., 36., 37., 60. a 63. písm. d/ a e/ dovolání, a to především ohledně pravomocí valných hromad dlužníka a žalovaného, o „nástrojích“, jimiž měl disponovat Z. B., o vztazích Z. B. a „jeho lidí“, o kontrole obchodního vedení dlužníka a žalovaného, o sídlech mateřských společností a jejich nekomunikaci s dovolatelem, o absenci přístupu žalobce k dokumentaci ohledně tvrzeného koncernu, o tom, že se mateřské společnosti podílely na strategickém řízení dlužníka a žalovaného, či o výkonu „práva veta“ mateřskou společností.

K použitelnosti práva a postupů Evropské unie uplatňovaných při ochraně hospodářské soutěže pro zkoumání koncernu.

82. Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi již dříve uzavřel, že není možné analogicky aplikovat širokou koncepci „podniku“ jako jediné ekonomické jednotky, která může podle judikatury Evropského soudního dvora vést k odpovědnosti mateřské společnosti za protiprávní jednání dceřiné společnosti v oblasti ochrany hospodářské soutěže, i na odpovědnost za vady v soukromoprávních závazkových vztazích. Závěry rozsudku ve věci Akzo Nobel ve vztazích soukromého práva užít nelze, ani mutatis mutandis. Právo hospodářské soutěže je v tomto ohledu zcela specifické; jde o veřejnoprávní úpravu sledující zvláštní cíle v oblasti ochrany hospodářské soutěže a možnost deliktní odpovědnosti mateřské společnosti je zde dovozována právě jen pro porušení veřejnoprávních norem na ochranu hospodářské soutěže. Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. dubna 2019, sp. zn. 32 Cdo 2214/2017.

83. Tamtéž Nejvyšší soud vysvětlil, že soutěžně-právní koncept jediné ekonomické jednotky, prolamující právní a majetkovou samostatnost jednotlivých právních subjektů, je výjimkou z jinak obecné zásady osobní odpovědnosti, tedy samostatnosti právní i majetkové sféry osob jako subjektů práva, včetně osob právnických, kdy každá právnická osoba má vlastní právní subjektivitu a zásadně nese svou odpovědnost za závazky, do kterých vstupuje, stejně jako nese svou odpovědnost za protiprávní jednání. Soutěžně-právní výjimku nelze rozšiřovat na právní vztahy obecně tam, kde absentuje jakákoliv souvislost s porušením veřejnoprávních norem na ochranu hospodářské soutěže, zejména ne obecně na vztahy smluvní, do kterých jejich účastníci vstupují dobrovolně s plným vědomím toho, se kterým subjektem smlouvu uzavírají a jaká rizika s tím spojená tím na sebe berou. Argumentace, že jde také o subjekty na trhu a že je tedy namístě analogické použití uvedené koncepce, je neopodstatněná, neboť nebere na zřetel specifickou povahu soutěžně-právní regulace a pomíjí ostatně též odlišnou povahu veřejnoprávních a soukromoprávních norem. I podle evropské judikatury [srov. rozsudek Soudního dvora (pátého senátu) ze dne 18. července 2013 ve věci C-501/11, Schindler Holding Ltd, Schindler Management AG, Schindler SA, Schindler Sàrl, Schindler Liften BV a Schindler Deutschland Holding GmbH proti Evropské komisi a Radě Evropské unie] je široké pojetí „podniku“ jako jediné ekonomické jednotky specifickou výjimkou právě jen v soutěžním právu, zatímco pro obecnou odpovědnost v soukromoprávních obchodních vztazích se mají uplatnit pravidla obecná. Na evropské úrovni přitom není otázka odpovědnosti mateřské společnosti za protiprávní jednání dceřiné společnosti upravena v obecné rovině; jak vyplývá z rozsudku Soudního dvora (druhého senátu) ze dne 21. října 2010 ve věci C-81/09, Idryma Typou AE proti Ypourgos Typou kai Meson Mazikis Enimerosis, a ze stanoviska generální advokátky k této věci (viz jeho bod 57), tato pravidla spadají mimo oblast práva na ochranu hospodářské soutěže do pravomoci členských států. De lege lata není v českém právu podklad ani pro samotný široce pojatý obecný koncept jediné hospodářské jednotky, ve kterém by na mateřskou a dceřinou společnost bylo nutno hledět jako na jednu společnou entitu zakládající solidární odpovědnost za veškeré závazky již na základě samotného faktu, že je splněna podmínka stoprocentní kapitálové účasti. Nelze vycházet ze solidární odpovědnosti dceřiné a mateřské společnosti za veškeré závazky, do kterých dceřiná společnost vstoupí. Lze tedy k této otázce uzavřít, že soutěžně-právní koncepci „podniku“ (v terminologii platné od 1. ledna 2014 „závodu“) jako jediné ekonomické jednotky, zakládající odpovědnost mateřské obchodní společnosti za protiprávní jednání dceřiné společnosti, jejímž je stoprocentním společníkem, v soukromoprávních závazkových vztazích použít nelze.

84. Závěry formulované v rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 2214/2017 se uplatní i v poměrech výkladu koncernu dle § 79 z. o. k. (a souvisejících ustanovení upravujících podnikatelská seskupení § 71 až § 91 z. o. k.), a to i při zkoumání odporovatelnosti právních jednání dlužníka podle insolvenčního zákona. Jak je vysvětleno výše, veřejnoprávní úprava ochrany hospodářské soutěže sleduje jiné cíle a zájmy než soukromoprávní koncernové právo. Výklad pojmu „koncern“ v českém právním řádu (ve zkoumaném znění) je nutno vždy provést v rámci normy obsažené v § 79 z. o. k. (případně v rámci souvisejících norem) a nelze jej rozšiřovat prostřednictvím výkladu soutěžně-právní evropské úpravy.

85. Právní posouzení napadeného rozsudku spočívající v tom, že nebyla naplněna podmínka jednorroční lhůty dle § 240 odst. 3 insolvenčního zákona, protože dovolatel neunesl břemeno tvrzení ohledně toho, že žalovaný byl v rozhodné době osobou tvořící s dlužníkem koncern, je tudíž správné.

86. Nejvyšší soud Nejvyšší soud se dále zabýval dovolatelem namítanými vadami řízení. Pro posouzení těchto vad jsou přitom rozhodná následující ustanovení občanského soudního řádu a insolvenčního zákona:

87. Podle § 14 o. s. ř. soudci a přísedící jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je tu důvod pochybovat o jejich nepodjatosti (odstavec 1). Důvodem k vyloučení soudce (přísedícího) nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce (přísedícího) v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech (odstavec 4).

88. Dle § 229 odst. 1 o. s. ř. žalobou pro zmatečnost účastník může napadnout pravomocné rozhodnutí soudu prvního stupně nebo odvolacího soudu, kterým bylo řízení skončeno, jestliže (...) e/ rozhodoval vyloučený soudce nebo přísedící, f/ soud byl nesprávně obsazen, ledaže místo samosoudce rozhodoval senát, (...).

89. Ustanovení § 241a odst. 1 věty druhé o. s. ř. určuje, že dovolání nelze podat z důvodu vad podle § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a/ a b/ a § 229 odst. 3.

90. Podle § 242 odst. 3 o. s. ř. rozhodnutí odvolacího soudu lze přezkoumat jen z důvodu vymezeného v dovolání. Je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédne též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a/ a b/ a § 229 odst. 3, jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

91. Dle § 160 insolvenčního zákona (ve znění účinném k 9. květnu 2017, kdy byla podána žaloba v této věci) incidenční spor se projedná a rozhodne na návrh oprávněné osoby, podaný v rámci insolvenčního řízení u insolvenčního soudu; tento návrh má povahu žaloby (odstavec 1). Jestliže by projednání a rozhodnutí incidenčního sporu v rámci insolvenčního řízení mohlo vést k průtahům v insolvenčním řízení, přikáže předseda insolvenčního soudu takový spor jinému soudci insolvenčního soudu (odstavec 2).

92. Námitkou, že soud byl nesprávně obsazen (v důsledku nezákonného rozvrhu práce) vystihuje dovolatel z obsahového hlediska tzv. zmatečnostní vadu řízení podle § 229 odst. 1 písm. f/ o. s. ř. Námitkou, že o věci v prvním stupni rozhodovala podjatá soudkyně, pak dovolatel vystihuje z obsahového hlediska tzv. zmatečnostní vadu řízení podle § 229 odst. 1 písm. e/ o. s. ř. Jde o vady řízení, které samy o sobě nejsou způsobitým dovolacím důvodem (srov. § 241a odst. 1 větu druhou o. s. ř.). K jejich prověření slouží žaloba pro zmatečnost a pro jejich posouzení proto nelze připustit dovolání. Srov. k tomu již usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. srpna 2002, sp. zn. 29 Odo 523/2002, uveřejněné pod číslem 32/2003 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, jehož závěry se prosazují i v režimu občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. ledna 2013,

99. Přátelský vztah soudce k osobám, které společně se zástupcem účastníka řízení vykonávají advokacii jako společníci společnosti s ručením omezeným, bez dalšího nepřipustný poměr soudce k zástupci účastníka ve smyslu § 14 odst. 1 o. s. ř. založit nemůže (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. června 2012, sen. zn. 29 NSČR 40/2012).

100. Konečně pak důvod pochybovat o nepodjatosti soudce ve smyslu § 14 odst. 1 o. s. ř. je dán, je-li zde objektivní skutečnost (nikoli pouhá domněnka nebo pouhé difamující tvrzení), která poměřeno „věcí“, „osobami účastníků“ nebo „osobami jejich zástupců“ vzbuzuje pochybnosti o nepodjatosti soudce (srov. též nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 105/01). Za takovou objektivní skutečnost však nelze považovat např. situaci, kdy je zástupce účastníka řízení v profesním kontaktu se členy senátu dovolacího soudu na akademické půdě i mimo ni na různých odborných seminářích či konferencích, jak shledal Ústavní soud v usnesení ze dne 5. června 2014, sp. zn. III. ÚS 308/14. Ani skutečnost, že soudce byl v minulosti zaměstnancem účastníka řízení, sama o sobě nezakládá jeho poměr k účastníkovi, který by měl za následek pochybnost o jeho nepodjatosti (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. září 1999, sp. zn. 22 Cdo 227/99, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 3, ročník 2000, pod číslem 34). Obdobně za takovou objektivní skutečnost nelze považovat předchozí advokátní praxi soudce, který v období mnoha let předcházejícím jeho jmenování zastupoval jednoho z účastníků řízení, neboť zde není dán vztah ekonomické či jiné závislosti (k tomu srov. závěry rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 15. října 2019, sp. zn. 25 Cdo 1778/2019, uveřejněného pod číslem 74/2020 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

101. Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší soud uzavírá, že z tvrzení dovolatele ani z obsahu spisu nelze dovést žádný důvod, pro nějž by ve věci rozhodovala vyloučená soudkyně.

102. Poukaz dovolatele na usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. října 2018, č. j. 32 ICm 2312/2017, 13 VSOL 855/2018-150 (KSOS 25 INS 10525/2016), jímž byla JUDr. Simona Pittermannová vyloučena z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 32 ICm 2312/2017, je v dané věci nepřipadný.

103. V projednávané věci zastupuje žalovaného odlišná právní zástupkyně z jiné advokátní kanceláře. Skutečnosti, že advokátka JUDr. Petra Nováková, Ph.D., jež má být přítelkyní rozhodující soudkyně, měla (má) zastupovat či poskytovat právní služby Z. B. či že měla (má) spolupracovat s advokátní kancelář, která měla (má) poskytovat právní poradenství žalovanému v insolvenčním řízení dlužníka, nejsou způsobilé dle shora vysvětlených důvodů k závěru o jejím vyloučení z projednávání a rozhodnutí této věci.

104. Ve stejném smyslu již ostatně rozhodl Vrchní soud v Olomouci v usnesení ze dne 5. února 2019, č. j. 32 ICm 2344/2017, 14 VSOL 1095/2018-68 (KSOS 25 INS 10525/2016).

105. Jelikož se dovolateli prostřednictvím uplatněné dovolací argumentace nepodařilo zpochybnit správnost rozhodnutí odvolacího soudu a řízení ani netrpí vadami, jež by mohly mít za následek nesprávnost napadeného rozhodnutí, Nejvyšší soud dovolání podle § 243d odst. 1 písm. a/ o. s. ř. zamítl.

106. Výrok o nákladech dovolacího řízení se opírá o § 243c odst. 3 větu první, § 224 odst. 1, § 142 odst. 1 o. s. ř. Dovolání žalobce bylo zamítnuto, čímž žalovanému vzniklo právo na náhradu účelně vynaložených nákladů. Ty v dané věci sestávají z mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby (vyjádření k dovolání ze dne 17. prosince 2019), která podle § 7 bodu 5., § 9 odst. 4 písm. c/ a § 11 odst. 1 písm. k/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif),

činí 3 100 Kč, dále z paušální částky náhrady hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu) a z náhrady za 21% daň z přidané hodnoty (§ 137 odst. 1 a 3 o. s. ř.) ve výši 714 Kč. Celkem činí náhrada nákladů dovolacího řízení přiznaná žalovanému částku 4 114 Kč.

107. K důvodům, pro které Nejvyšší soud určil odměnu za zastupování žalovaného podle advokátního tarifu, srov. např. rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 15. května 2013, sp. zn. 31 Cdo 3043/2010, uveřejněný pod číslem 73/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.

Poučení: Tento rozsudek se považuje za doručený okamžikem zveřejnění v insolvenčním rejstříku; účastníkům incidenčního sporu se však doručuje i zvláštním způsobem.

Proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.

Nesplní-li povinný, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat exekuce (výkonu rozhodnutí).

V Brně dne 31. 3. 2022

Mgr. Milan Polášek v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Pavlína Tkaná